

Darko Posarić

Da bi hrast
mogao rast

Da bi hrast mogao rast

HRVATSKA KOMORA
INŽENJERA ŠUMARSTVA
I DRVNE TEHNOLOGIJE

Izdavači: Hrvatske šume d.o.o. Zagreb
Hrvatska komora inženjera šumarstva idrvne tehnologije
Hrvatsko šumarsko društvo

Za izdavače: Krunoslav Jakupčić, dipl. ing. šum.
Silvija Zec, dipl. ing. šum.
Oliver Vlainić, dipl. ing. šum.

Glavni urednik: Mladen Slunjski, dipl. ing. šum.

Recenzenti: Prof. dr. sc. Igor Anić, akademik
Dr. sc. Tomislav Dubravac

Lektorica: Ljerka Benčević

Fotografije: Darko Posarić

Naklada: 1200 primjeraka

Prijelom i tisak: Tiskara Mar-tis Vinkovci

ISBN 978-953-6253-35-7

CIP zapis je dostupan u računalnome katalogu Nacionalne i sveučilišne knjižnice
u Zagrebu pod brojem 001062922.

Darko Posarić

Da bi hrast mogao rast

Zagreb, lipanj 2020.

Sadržaj

Predgovor	6
Da bi hrast mogao rast	7
Osvrt I. Anić	50
Osvrt T. Dubravac	51
Zahvala	53
Bilješka o piscu	54
Bilješka o nakladnicima	55

Predgovor

Ovo djelce namijenjeno je svim ljubiteljima prirode i rimovanoga stiha, a ponajprije djeci školske dobi. Cilj mu je na zanimljiv način pojednostavljeno prikazati cjelokupan životni ciklus hrastove šume i radove koji se u njoj obavljaju od njezina nastanka do obnove, odnosno pomlađivanja. Da bi sve skupa bilo zornije prikazano i lakše za shvatiti, svaku kiticu prate po dvije fotografije.

Da od žira nastane biljka, čovjek se ne treba puno truditi. Da ta biljka preživi u konkurenciji mnogobrojnih drugih biljaka različitih vrsta, već treba određeni trud. A da mnoštvo hrastovih biljaka iznikne iz žirova, uzraste u najprije malena, a poslije visoka stabla, od kojih će samo najbolja doživjeti starost od preko stotinu godina, treba puno znanja, truda i ljubavi. U ovim stihovima i fotografijama prikaz je dijela toga procesa šumarske svakodnevice.

Darko Posarić, autor

Da bi hrast mogao rast...

Da bi hrast mogao rast,
Najprije žir mora past.

Potom lišće ga prekrije,
Od divljači gladne skrije.

Ujedno mu čuva vlagu,
Pa žir pod njim bolje klije.

Na proljeće tlom zablista
Vojska hrasta s četr lista.

Iz malog se žira bude,
Svem se oko sebe čude:

Zašto od njih svi su veći?
Može l' im to netko reći?

Al' nevolje tek im slijede,
Jer svatko ih rado jede!

Divlje svinje, gusjenice,
Srne, miševi, stjenice.

U prolazu svak se sladi,
Gricne žir il' listić mladi.

No hrastića puno ima
To ne šteti mnogo njima.

I trude se brzo rasti,
Znaju: tako će se spasti!

Kad si malen kao mrva
Teška godina je prva...

Stara stabla mlada brane
I nad njima šire grane
Ko velike kišobrane!

Od mraza ih štite tako
I od sunca kad je jako.
Uz zaštitu sve je lako!

Nagodinu se hrastići
Nastoje još više dići.

Od lanjskih se sad malaca
Stvara šuma stabalaca.

Listića je puno više
Svaka biljka lakše diše.

Kad mali osnaže, znaj,
Starima tad stiže kraj!

Mladim stablima sad treba
Puno sunca, vedrog neba,

A stara to šuma prijeći.
Stoga mora se posjeći.

Ali druge biljne vrste
Ko da stale su na prste!

Grane hitro k nebu dižu
Hrastići ih ne sustižu!

Kako sjena biva veća
Hrastićima kopni sreća...

Kad postane teško, zna se,
Šumari su tu da spase

Hrastovu šumicu mladu
Koja ostaje u hladu.

Ostala stabalca skrate,
Hrastićima sunce vrate.

Svjetlost godi, baš je fina,
Mirno rastu par godina.

Ali prema sunca sjaju
Drugi još brže bujaju!

Nad hrastiće sjenu stvore
I opet ih ljuto more.

Nema sunca, eto jada,
Pomoć treba odmah sada!

Šumari ni ne čekaju,
Šumici već pomoć daju.

Opet sijeku vrste druge
Eto sreće, nesta tuge!

U toj igri sunca, hлада
Brzo raste шума млада.

Godine se само ниžу
A stabalca uvis dižu.

Moraju se svjetla domоć,
Bilo sami, il' uz pomoć.

Kad već prođe dvades't ljeta
Malo što tad šumi smeta.

Hrastići su sve nadrasli
I od zasjene se spasli.

Dio neba sada traže
Grab i klen s donje etaže.

Raste šuma sve to više
Punim plućima udiše.

Stablima sad dosta nije
Prostor što bî dosta prije.

Šumar će to urediti:
Šumu malo prorijediti.

Svakih desetak godina
Iz pregustih se skupina
Prekobrojna stabla sijeku.

Tako mora, jer u tijeku
Rasta stablo pruža grane
I širi se na sve strane.

Vrijeme teče, svak se čudi
Šuma nam sve više nudi:

Hlada, ploda, drva, gljiva,
Mjesta da čovjek uživa.

No, nadasve, svoga mira
Što svakog u srce dira.

God za godom drvo stvara
Šuma postala je stara.

Jako davno bješe vrijeme
Kad na zemlju palo sjeme

Iz kog ona je nastala.
Sad je potpuno stasala!

I sama već dugo rodi
Šumsku zemlju žirom plodi.

No zbog debelog hлада
Ne uzrasta šuma mlada,

Nego sav žir koji padне
Životinje jedu gladne.

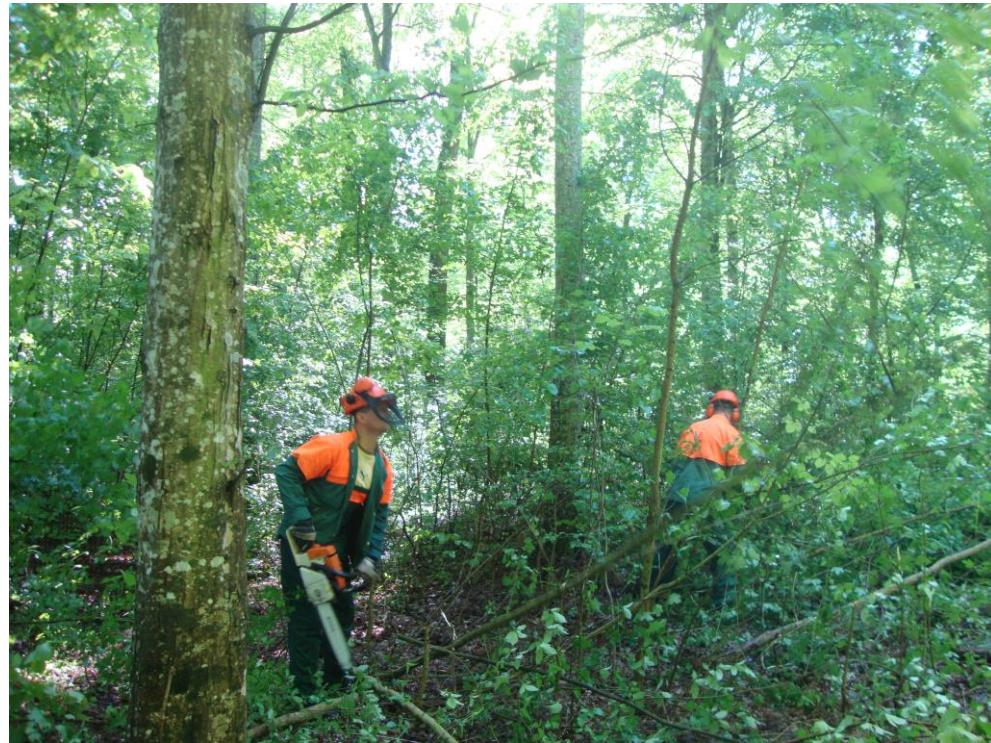
Sad je tako, no doskora
Obnovit se šuma mora!

A taj posao se vrši
Kada šuma dob navrši

Od stočetrdeset ljeta.
Tad obnove biva meta.

Da se može to provesti
Treba svjetla još dovesti,

Prorijediti stabla stara
Da se više ploda stvara.

Posjeć grmlje koje smeta
Da klijanje ne ometa.

Šumar tada čeka s mirom
Hrastovi da rode žirom.

Kad taj žir na tlo popada
Nova šuma niče mlada

Gusta kao kakva četka.
I sve kreće ispočetka!

Osvrt Igora Anića

Šume su među temeljnim prirodnim i nacionalnim bogatstvima Republike Hrvatske. One su simbol naše snage, opstanka, vitalnosti, hrabrosti i odlučnosti. Među njima su posebne šume hrasta lužnjaka. Kad uđete u nutrinu hrastove šume, sve to osjećate i shvatite da ste u pravoj katedrali prirode.

“Tko je jedanput bio u toj našoj drevnoj šumi s onim divnim stabarjem, spravnim, čistim i visokim, kao da je saliveno, taj je ne može nikada zaboraviti” – napisao je 1888. u svojoj pripovijetki Slavonska šuma Josip Kozarac, hrvatski književnik i šumarski inženjer. Danas u našim ravnicama rastu nove generacije hrastika, ali je osjećaj koji prožme posjetitelja ostao isti. Velebni hrastovi i cjelokupan život koji buja u složenoj strukturi hrastove šume nisu nastali slučajno. Oni su plod znanja i mara generacija šumara koji su baš takvu šumu pomlađivanjem stvorili i njegom oblikovali.

Životni put šume hrasta lužnjaka je dugotrajan i težak. Počinje pomlađivanjem ili rođenjem šume, kada stabla stare generacije na kraju životnog puta rode žirom. To su njihova djeca, budući mлади hrastići. Stara generacija se postupno uklanja, da bi nova generacija mogla rasti u optimalnim uvjetima staništa, uz dovoljno svjetla. Nakon pomlađivanja slijedi cjeloživotna njega nove hrastove šume ili duga i mukotrpna borba za njezin opstanak, rast i razvoj. Njegovom se šuma oblikuje, identična ili bolja od šume roditelja. Ista ili bolja šuma iz generacije u generaciju. To se zove potrajnost.

Životni put hrastove šume te važnost i ulogu šumara na tom putu, čarolijom jednostavnih riječi, opisao je šumarski inženjer Darko Posarić. Hvala mu na tome, posebice u ime malih čitatelja kojima je knjiga ponajprije namijenjena.

Akademik Igor Anić

Osvrt Tomislava Dubravca

Slavonska šuma i hrast lužnjak su oduvijek bili inspiracija mnogima: književnicima, povjesničarima, biologima, ljubiteljima prirode, šumarima. Tome našemu hrvatskome prirodnomu blagu, simbolu slavonske ravnice i hrvatskoga naroda, nije odolio ni Darko Posarić. Osobno me nije iznenadio. Poznavajući njegov životni kredo zaljubljenika u slavonsku šumu, oboružanoga vrsnim znanjem stečenim u dugogodišnjem radu i suživotu sa šumom, kroz profesionalni rad na uzgajanju šuma, ovo se moglo očekivati. Osobno mi je čast i zadovoljstvo napisati osvrт na ovu knjigu i pri tome ostati objektivan, iako pod dojmom pročitanih stihova. Na koncu, naš subjektivan stav je ono što uvijek prevlada, baš kao što i svaku pročitanu knjigu doživljavamo na svoj način. Filozof Seneka davno napisao: „Priroda ne otkriva tajne odjednom i svima, s njom treba razgovarati na njenom jeziku“. Nema nimalo dvojbe da je autor u stihu i šumi na svome terenu, on je u njoj kao u svojoj kući, s kojom godinama razgovara, koji čuti njene tajne. Tekst je pisan većinom u osmercu, a rima je parna. Ohrabrio sam se i pridodajem i vlastiti skromni lirski doprinos kao prilog osvrту knjige: „Kroz godišnja doba, od proljeća kad se sve budi, kada šuma rađa, kada sve zablista, pa do ljetnog sunca, vrela neba i problema koji u njoj vreba, pa kad smeđi, žuti, bjelinom se pokrije, da se ogrije, tako šuma raste, živi život, stari, opet rađa, šumar o njoj stara, Darko stvara, tako navijek, a sve u njoj osta isto, samo vrijeme prođe, pa se opet u krug vrti, od sjemena do sjemena...“. Nije nevažno pripomenuti kako knjigu uz jednostavne opise pojedinih razvojnih faza „zbivanja“ u šumi prate po dvije fotografije koje zorno upotpunjaju cijelu priču.

Knjiga, koju autor u predgovoru naziva „djelce“, s kojim se ja ne bih složio, jer je to pravo vrijedno djelo, pisano „cum grano salis“ (sa zrnom soli u glavi) zaslužuje sav naš respekt. Knjiga će svoje mjesto zasigurno naći kod djece, kod šumara i nešumara, ljubitelja prirode te svih onih koji cijene

pisanu riječ. Šume, uz tlo i vode, predstavljaju tzv. ekološku trijadu i pravi su dragulj nacionalne riznice, baštinjen od prethodnih naraštaja, one su naš dar, ali i obveza. Bard hrvatske deskriptivne književnosti, šumarnik Kozarac napisa: „Sretan je onaj narod, koji zna cijeniti što je šuma“, i sretni smo mi što imamo Darka Posarića, kojemu upućujem iskrene čestitke! Do skora, novoga djelca...

Dr. sc. Tomislav Dubravac

Zahvala

Pri objavi ove knjižice pomogli su mi mnogi. Najprije zahvaljujem nakladnicima: Hrvatskim šumama d.o.o., Hrvatskoj komori inženjera šumarstva i drvne tehnologije i Hrvatskome šumarskome društvu, a zahvaljujem i čelnim osobama tih organizacija: Krunoslavu Jakupčiću, Silviji Zec i Oliveru Vlainiću što su prihvatali nakladništvo nad ovim izdanjem. Zahvaljujem i recenzentima, akademiku Igoru Aniću i doktoru Tomislavu Dubravcu, što su pregledali tekst i napisali osvrte. Zahvaljujem voditelju Uprave šuma Podružnice Vinkovci Damiru Dekaniću na pomoći pri objavi ovoga djela. Glavnome uredniku Mladenu Slunjskome zahvaljujem na angažmanu i pomoći oko pripreme teksta i na raznim korisnim savjetima. Lektorici Ljerki Benčević zahvaljujem na pedantnoj i stručnoj lekturi ovoga djela.

Bilješka o piscu

Darko Posarić rođen je u Vinkovcima 1970. godine. Na Šumarskome fakultetu u Zagrebu diplomirao je 1996. godine. Zaposlen je u Hrvatskim šumama d.o.o., u Stručnim službama Uprave šuma Podružnice Vinkovci na radnome mjestu stručnoga suradnika uzgajanja šuma.

Do sada je objavio desetak stručnih članaka te knjigu „Vodič za revirničke poslove s primjerima iz spačvanskih nizinskih šuma“. Književni prvijenac bila mu je zbirka pjesama „Život i druge stvari“, objavljena 2010. godine. Već iduće godine, povodom Međunarodne godine šuma, Hrvatske šume izdale su mu zbirku kratkih pjesama o šumskim vrstama nizinskih šuma nazvanu „Hrastova šuma u stihu“. Poemu duhovnoga sadržaja „Bilo kakav spas bi moguć, križ odabra Bog Svemoguć. Zašto?“ objavio je 2015. godine u izdanju Hrvatskoga književnoga društva Svetoga Jeronima.

Bilješka o nakladnicima

Hrvatske šume d.o.o. državna su tvrtka za gospodarenje šumama i šumskim zemljištima u Republici Hrvatskoj. Od oko dva milijuna hektara šumom obrasloga zemljišta tvrtka gospodari s tri četvrtine te površine, a jedna četvrtina je u privatnome vlasništvu. Osnovno načelo pri gospodarenju je održivost. Na ukupnih preko 9 milijuna m³ godišnjega prirasta drvne tvari, koji se postigne na svim stablima, ukupno se godišnje posječe oko 5,5 milijuna m³ drva. Dakle, gospodari se na način da se ukupnadrvna zaliha uvijek uvećava.

Hrvatske šume d.o.o. troslojno su organizirano trgovačko društvo u vlasništvu države s Direkcijom u Zagrebu, 17 uprava šuma-podružnica i 169 šumarija. Na čelu društva je predsjednik uprave, rad kontrolira Nadzorni odbor, a temeljene odluke donosi Skupština društva. Tvrtka zapošljava oko 8.000 radnika od čega 1.250 s visokom stručnom spremom.

Trajna misija tvrtke je osigurati održivo integralno gospodarenje državnim šumama na čitavom području Republike Hrvatske na ekološki osjetljiv, ekonomski učinkovit i socijalno odgovoran način prema društvu u cjelini i zaposlenicima poduzeća.

HRVATSKA KOMORA
INŽENJERA ŠUMARSTVA
I DRVNE TEHNOLOGIJE

Hrvatska komora inženjera šumarstva idrvne tehnologije osnovana je 2006. godine. Komora je samostalna i neovisna strukovna organizacija koja obavlja povjerene joj javne ovlasti, čuva ugled, čast i prava svojih članova, skrbi da ovlašteni inženjeri obavljaju svoje poslove savjesno i u skladu sa zakonom, te promiče, zastupa i usklađuje njihove interese pred državnim i drugim tijelima u zemlji i inozemstvu.

U Komoru se udružuju inženjeri šumarstva idrvne tehnologije koji obavljaju stručne poslove iz područja šumarstva, lovstva idrvne tehnologije, radi zastupanja i usklađivanja zajedničkih interesa, zaštite javnog interesa i zaštite interesa trećih osoba.

Hrvatsko šumarsko društvo stručna je i staleška, neprofitna i nevladina udruga inženjera i tehničara šumarstva idrvne tehnologije, ali i drugih stručnjaka koji djeluju u šumarstvu ili svojim djelovanjem doprinose šumarskoj struci. Udruga je nastala davne 1846. godine pod nazivom Hrvatsko-slavonsko šumarsko društvo, kao jedno od najranije osnovanih u Europi. Već 1877. godine udruga pokreće stručni časopis Šumarski list, koji izlazi više od 140 godina neprekidno do danas. Od 2008. godine ovaj časopis uvršten je u najvišu svjetsku znanstvenu kategoriju. Sjedište HŠD-a od 1898. godine je u zgradici Šumarskoga doma na Mažuranićevu trgu u Zagrebu. Udruga ima 19 ograna s preko 3000 članova i pet aktivnih sekcija.

Čuvajmo šumu
i brinimo o njoj!

